

Prof. Ivo Možný (31. 8. 1932 – 10. 9. 2016)

Prof. Ivo Možný odešel. Tato smutná zpráva se rychle rozšířila nejen mezi těmi, kdo ho osobně znali a byli s ním nějak profesně spřízněni, ale také mezi českou veřejností, neboť Ivo Možný byl i pohotový komentátor společenského dění.

Měl jsem příležitost poznat Iva Možného během svých studií sociologie v polovině osmdesátých let. Byla to zvláštní situace, příznačná pro fungování tehdejšího režimu, který se sice nějak tvářil, ale už neměl dost sil vzdorovat postupné a plíživé subverzi svých občanů. Ivo Možný v té době pracoval (byl odklizen či schován) v Laboratoři empirického výzkumu při Katedře marxisticko-leninské sociologie na Filozofické fakultě společně se dvěma obdobnými osobnostmi – Lubošem Novým (moudrým a hbitým filozofem, možná neomarxistou) a Pavlem Páclem (sociologem, který mimo jiné proslul jako autor textu písně *Dobrý den majore Gagarine*). V té době bylo vypsané výběrové řízení na dvě místa pomocných odborných sil, já se přihlásil a byl přidělen člověku, o kterém jsem sice slyšel, ale neznal, protože Ivo Možný (tehdy doktor) nesměl přednášet, aby svými revizionistickými názory neovlivňoval mladou generaci. Nesměl přednášet, ale mohl vést diplomové práce a také mohl vést některé semináře.

Ivo Možný mne úkoloval podle svých potřeb (přečíst některé jeho texty, odnést či donést krabici od bot napěchovanou děrnými štítky do předsálí sálu na přírodovědecké fakultě, kde byl umístěn obrovský počítač, který uměl méně než jakýkoliv dnešní PC, prohlédnout korekturu jeho skript o „strojovém zpracování dat“ či na novém velkém stroji dělat dírky do pásky podle odpovědí v jednotlivých dotaznících apod.), ale také mi dával za úkol přečíst některé knihy, ke kterým v té době nebyl v knihovnách přístup. Jako např. Malinowského *Vědecké*

studium kultury, kterou v roce 1968 vydalo v Brně Krajské kulturní středisko a k níž Ivo Možný napsal předmluvu a portrét autora. Po asi dvou týdnech se zeptal, co na knihu říkám a já něco zmateného zaimprovizoval, protože jsem knize nerozuměl. Určitě mě prokoukl na první pohled, knihy mi však dál půjčoval a vedl mne ke čtení.

V té době dokončoval svoji knihu o moderní rodině, která vyšla v roce 1990 pod názvem *Moderní rodina: mýty a skutečnost*. Viděl jsem, jak na ní usilovně pracoval a musím se přiznat, že je to kniha, na jejíž četbu dodnes vzpomínám. Tato kniha mi ukázala jednu z klíčových funkcí sociologie, kterou je identifikace, popis a odhalení mýtů, které jako členové společnosti sdílíme a které formují naše vnímání reality. Jeho poznámky o podobě rodiny v minulosti, ale i dnes, se sice mohly zdát na první pohled cynické, ale byly trefné a inspirující. Se stejným přístupem pak profesor Možný psal další texty a formuloval svá tvrzení, a to jak v odborných textech, tak v mediálních komentářích či rozhovorech. Iva Možného prostě nešlo přehlédnout.

Mohl jsem ho také sledovat v jeho úsilí vybudovat excelentní sociálně vědní fakultu. Byl ve svém úsilí urputný a svéhlavý, což u některých vyvolávalo jistou nevoli, ale dosáhl svého a poměrně rychle vybudoval Fakultu sociálních studií, která je skutečně konkurenceschopná v širokém mezinárodním měřítku. Myslím, že tehdejší rozdělení Filozofické fakulty a odchod některých oborů (či jejich částí) na FSS nakonec pomohlo oběma fakultám. Já zůstal s nově vzniklým oborem Religionistika na FF a sociologii jsem se poněkud strukturálně vzdálil. Dnes jsem však zase zpátky u sociologie a myslím si, že za to také může Ivo Možný, kterého považuji za jednoho ze svých čtyř učitelů, kteří mě nejvíce ovlivnili.

Odešel člověk – odborník a osobnost – který byl nesmírně inspirující. V očích, které vámi pronikly, měl jiskru, kterou byl schopen zapálit intelektuální úsilí. To je ojedinělá a výjimečná vlastnost, kterou má jen málokdo. Měl charisma (ve smyslu jak jej používal Max Weber, tedy jako vlastnost

daná „shůry“, jež se nedá naučit a která boří dosavadní tradici a buduje nový přístup), které v současné české sociologii (a nejen v ní) tolik chybí. I proto nám všem bude Ivo Možný chybět.

Dušan Lužný

Vzpomínka na skvělého sportovce a pedagoga PhDr. Miloše Lukáška, Ph.D.

Není mnoho vynikajících aktivních postav bohaté historie brněnského a česko-slovenského sportu, které se až do konce své pozemské pouti cele věnovaly sportovní aréně i na trenérské a pedagogické frontě. Patřil mezi ně bezesporu i PhDr. Miloš Lukášek, Ph.D. Toto konstatování formulované v minulém čase je dáno stejně překvapivou, jako nesmírně smutnou skutečností, že tento náš dlouholetý plavecký šampión a oblíbený kolega a učitel Fakulty

sportovních studií zemřel náhle a neočekávaně uprostřed svých studentů ve věku 58 let na vodním výcvikovém kurzu počátkem letošního září.

Od mládí byl „Lukin“, jinak ho snad nikdo ze širokého okruhu přátel neoslovil, neúnavný sportovní „fanatik“ a dřič. Od dětství se systematicky věnoval plavání, po skončení úspěšné sportovní reprezentační kariéry se osvědčil jeho přirozený sportovní talent i na půdě alpského lyžování, snow-

